

ZPRÁVODAJ

JIRÁSKOVA HRONOVA

PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÉHO DIVADLA
S ČESKOU, MORAVSKOU A SLOVENSKOU
ÚČASTÍ A ZAHRANIČNÍMI HOSTY

Případ podvůdného revizora bude možná objasněn už dnes. Po stopách Gogolova hrdiny se vydali Jiří Šíma, Jaroslav Hložek, Václav Ježek, Jan Holub, Oldřich Javorík, Stanislav Berkevec a Milica Gedeonová.

Nebe a dudy

Dva názory - dve generácie. Nebe a dudy. Ale myšlienky festivalu sa to, ako uvidíte, vôbec nedotklo.

Najprv sme zastavili dve dievčence pod dvadsať rokov, ktoré vystupujú v bystrickom predstavení Maľovaného na skle, ale ktoré v Hronove nikdy neboli: Janu Michalkovú a Kaju Flaškovú. Na otázku, či sa po režisérovi oznamujú, že súbor pôjde do Hronova zľakli a či sa v nich prebudili isté obavy zo slávneho miesta, odpovedali jednoznačne - nie. Ale zrejme to nebol u nich pocit nezodpovednosti, ktorý túto trúfalosť podnietil. Pozvanie do Hronova prijali ako výzvu, ako istý druh významovania, na ktorý sa musí reagovať konštruktívne. Veľa toho o minulosti prehliadok nevedia, ale uvedomujú si jej takpovediac celorepublikový význam. Utvrdili nás, slovom, v tom, že Hronov je Hronov, má svoj nezapustiteľný význam a je zbytočné spájať tento problém s úvahami o organizovaní ostatných ochotníckych divadelných podujatí u nás.

Dakujeme vám, dievčence z Banskej Bystrice.

Druhý rozhovor sa udial s mužom už úctyhodného veku, ktorý nechce, aby sme ho menovali, ale ktorý absolvoval niekoľko desiatok Hronovov a sám na nich či už ako technik [pokračovanie na str. 2]

NĚKOLIK VĚT O AMATÉRSKÉM DIVADLE S MINISTREM A DRAMATIKEM

Představení úpíckých právě skončilo. Na jevišti Pavel Švorčík dává své partě do těla, v tom klika cvakla, dveře letí, dva ministři vcházejí do dveří... Upřímné poděkování v obou jazycích, úpíčkí opětuji pozváním na svůj festival, pak zazní úpícká divadelní hymna a do rukou manželky pana ministra putuje kytička - taky proto že patřila mezi ochotníky (v brněnském X - divadle, tam se s Milanem Uhde vlastně poznala). A tak honem, než vir oficiálního zahájení stáhne pana ministra na hronovskou radnici, zkusím položit pár otázek.

● Cítíte svou účast na zahájení 60. JH oficiálně nebo máte jiné pocity?

Už před divadlem jsem říkal o svých divadelních začátcích mezi ochotníky, dalo by se říci, že jsem „starej ochotník“, takže oficiální pocity nevznikly.

Hned po návratu z vojny jsem vstoupil do brněnské „X-61“ a dělal tam asi tři nebo čtyři roky dramaturga. Už jsem se chlubil tím, že jsem tam taky poznal svou ženu, takže to jsou vzpomínky příjemné. „Ikska“ jezdila často na Prostějov a do Písku, do Hronova to nevím. Pamatuji, že tehdy byly určité rozpaky, zda patří divadlo poezie, provozované velmi mladými lidmi (proto rozverně a kousavě) do oblasti amatérského divadla. Ale musím říci, že ty rozpaky pocházely více shora, ochotníci

sami, tedy ti tradiční ochotníci, nás brali velice dobře.

● To je už skoro třicet let. Jméno Milan Uhde často figurovalo jako autorský podpis v našem divadelnictví. A dvacet let vynuceného mlčení. Přesto se v těch letech, tedy v Hronově, jedná vaše hra hrála...

Ano, Balada pro banditu, ještě pod jménem kryjícího autora. Hrál ji pražská Lucerna a na to představení mám moc krásný [pokračování na str. 3]

Předseda novinářům

Vítám vás v Hronově. 60. ročník divadelního festivalu Jiráskův Hronov zahrnuje řadu peripetií, hodnotících zvratů a proměn, vždy v různé míře závisících na dějinné i politické situaci. První republika, nacistický protektorát, několik svobodných poválečných let, posléze 42 let totalitní komunistické tyranie: festivalová kronika svědčí o nezměrném úsilí divadelníků o udržení, o zachování smyslu divadla, jimž jest zachycení, umocnění a předání pravdy - o člověku, společnosti, době, o světě. Zdá se mi, že tento úkol Jiráskův Hronov dosud dobře plnil.

Co s tím vším může dnes ve svobodném státě podniknout novinář? Snad ze samé podstaty novinářství - přinášení nových zpráv a komentářů - plyne i pochoopení podstatné souvislosti mezi novinami a divadlem. Je to cesta za pravdou, v tisku předešlým pomocí slova, v divadle prostřednictvím děje.

Úloha divadelního novináře a kritika je o to obtížnější, čím komplexnější jsou media nesoucí poselství divadelní hry: je to zejména slovo, dějový symbol, celková struktura hry, psychologický potenciál herců, dobová společenská atmosféra (vzpomeňme například, jak různé zní stejný výrok herců v různých obdobích života státu...). Výsledkem novinářovy práce, jeho reflexe poselství hry je pak osobitý slovesný útvar, jemuž poněkud nepřesně říkáme kritika. Podstatné důležité je, aby se nám všem - přátelům divadla - dařilo nalézat a uplatňovat trvale platná měřítka, kritéria hodnota [pokračování na str. 2]

„Upražený“ Jánošík

Nielen hronovským sniečkom, ale hlavne banskobystrickými mladými divadelníkmi bol tento legendárny hrdina slovenského národa „upražený“ v známom muzikále poľských autorov Na skle maľované. Prijemne sa sledovalo toto predstavenie nasaté ľahkosťou, prostou ľudskou filozofiou a nápaditou choreografiou. Nie, nebude „búrať“ vypredané preplnené sály, ale vždy má šancu divák nenačročne osloví, alebo mu aspoň pošepne, čože to ten slovenský národ v sebe má. A Bystričania svojou mladostou o hravosťou toto krásne dokázali. jš

Šplhání po skluzavce směrem nahoru nám předvedla děvčata - servírky z hronovského učiliště jednoty. Nikomu to přý nedoporučuji. Když už šplhat, tak takovým normálním způsobem, však to známe, když je nablízku šéf...

střípky

HUDRADLO

se jmenuje dětské divadelní studio ze Zlivi. Poradatelé se dětem omlouvají za několikadobného šotka, který zapříčinil, že jméno jejich souboru nebylo uvedeno v úplnosti.

(tom)

ŠKODA, ŽE PÁNÍ MINISTŘI

se museli při úvodním ceremoniálu v obřadní síni národního výboru posadit k použitým ubrusům. - Naproti tomu vystoupení předsedy MěstNV v Hronově PhDr. Horiny, bylo kvitováno vzácnými hosty i všemi přítomnými jako vysoce intelektuální, kulturní akt nového představitele města ochotnických festivalů.

(sš)

SLÁVIE TRPÍ

nedobrou zvukovou kulisu, která zejména při intimní inscenaci „Domu má matky“ působila více než trapně. Stáb projednal několik stížností na toto téma a učinil patřičná opatření ve spolupráci s hospodským. Podobná opatření budou směřovat i k restauraci Na terase v době, kdy probíhá divadelní představení.

(sš)

ŽENITBA V HRONOVĚ

a to hned nadvakrát se uskutečnila právě dnes v obřadní síni národního výboru. Dva ochotnické páry ze souboru AHA z Lysé nad Labem se dohodly, že jim nebrání nic v tom, aby uzavřely sňatek právě při šedesátém Jiráskově Hronovu.

(sš)

ODSTARTOVAL JENOM STAROSTA

Krátce před šestou dopochodoval večer do Hronova chodec Lidových novin. Přivítal jej pouze pan starosta v trenkách, takže start hromadného kondičního běhu, u něhož měl Juraj Puci asistovat coby startér, se nekonal. Panu Pucimu se v Hronově velmi líbí, kdyby se měl někam stěhovat, tak právě sem. Pokud jde však o stravování, vychválil naopak Zlín, kde jsou velmi vpředu s takzvanou výživou: ryby, zelenina apod.

(sš)

NA TROPY JE „STOVKA“

Názory na letošní „jubilejní“ se různí a tříbí. V jednom jsou ale tožné. - Tropy a ... žížeň. Ani jedno či druhé mě nesužovalo v zahradní restauraci „STOVKY“. Příjemný chládek a točená dvanáctka Primátor. A pochválit je nutné i obsluhující personál. Sice „junioři“, ale umí si zákazníka vážit.

Cestou do Velkého Dřeviče, na úpatí kopce stojí prastarý bouřemi ztrestaný buk, pod kterým na lavičce sedával Mistr Alois Jirásek. Šum jeho listů a ptačí zpěv mu jistě byly inspirací při psaní dramatu „Magdalena Rettigová“.

Nebe a dudy

(dokončení ze str. 1)

javiskový pracovník, alebo ako „pomocný“ herec účinkoval. Věbec si nemyslí, že je šestdesiaty ročník Jiráskova Hronova horší, organizačne menej zabezpečený alebo menej zaujímavý. Naopak, snažil sa byť objektívny a bolo vidieť, že Hronovu ako svojmu rodnému mestu, ktoré pred dvadsiatimi rokmi opustil, žičí. Ale pospomínal si na hronovské povojnové (máme na mysli druhú svetovú voj-

nu) začiatky. Na entuziazmus a lásku, na absolútnu nezištnosť všetkých, čo robili masovku o Janu Husovi, čapkovskú hru Zo života hmyzu, púchovského Profesora Poležajeva s nezaobudnateľným Vilom Hodoňom, na chvíle, keď sa nemohlo stať, že by polovica reflektorov v inscenácii vypadla, keď režisérovi pánu Vavříčkovi prišli na pomoc ľudia nielen zo samého Hronova, ale aj z okolitých usadlostí a keď so, dajme tomu, niekdajšiemu a na jednom z Hronovov prítomnému ministrom kultúry Láďovi Brůžekovi rozklepali kolena pred zodpovednosťou, ktorú na seba prislúchajú cestu do Hronova prijal...

Ozaj, aký rozdiel: spomínaným dvom bystrickým dievčatkám sa kolena nerozklepali, ministrom pred rokmi áno. Mladost - pochabosť, alebo odlišné chápanie hronovského fenoména? V každom prípade - nebe a dudy.

-akr-

K ľudom a člověku

Videl som - doteraz - iba pár predstavení, ktoré ponúkli prvé dva dni festivalu. Až hriechne málo na to, aby som si mohol dovoliť robiť jeho predbežný účet. Dosť však na zatiaľ nevyslovanú úvahu: je v ponúkanom dosť myšlienkového obsahu pre dnes prežívané chvíle? Je médium amatérskej aktivity a jeho obecnstva schopné ich vzájomne ovplyvňovať a dvíhať spoločenskú kvalitu? Hľadať odpovede na túto základnú otázku, zdá sa, začínajú tu na Hronove prítomní kritici, odborníci, dúfajme, že schopní pošikovať tú amatérsku „káru“, aby šla cestou niekam. K ľudom a člověku.

-uš-

Roste, roste, ale opravdu jen jako z vody...

Předseda novinářům

(dokončení ze str. 1)

cení tak, aby vaše kritické úsilí uvolňovalo komunikační cesty mezi autory, herci a diváky.

Přináší-li divadlo poselství, pak novinář - kritik tento přesnos usnadňuje, jeho společenská úloha je nezastupitelná.

PhDr. JIŘÍ HORINA
předseda MěstNV Hronov

JAKÝ JE?

Domácích se ptáme, jak se dívají na letošní, porevoluční „hronov“.

Nebyť několika drobností, tak by to byla stejná komunistická slavnost jako dříve, řekl nám jeden rodák. Příjemnou skutečností je osobnost našeho starosty, který neformálně, a když je potřeba, proběhne „ve sportovním“ náměstí. Na druhé straně je přímo radost poslouchat jeho projevy... Škoda, že řada novinů vznikla až na poslední chvíli jako provizorium. Zahradka „u stovky“, u radnice. Lidé jsou trochu zapšklí, ale všichni ti komunističtí funkcionáři, které jsme si zvykli vidět na Hronově, jsou mezi s sebou stejně nadutí... Jenže dnes už nemají „oficiální sako a kravatu“, jako dřív.

(sš)

Klub mladých divadelníků

V Klubu mladých divadelníků pracují letos tři zahraniční lektori. Alexandr Vilkin, režisér divadla na Tagance přijel do Hronova s celou rodinou v neděli večer. Pod jeho vedením pracuje zatím pět divadelníků a je dlužno říci, že slavný režisér se projevuje jako pravý umělec...

Z Belgie zavítala mezi naše amatérské divadelníky Bodil Larsen. Specializuje se ve svém kursu na systém práce s pohybem a v pohybu a využijí při dorozumívání se s posluchači nejen překladatelky, ale i papíru a barev.

Franc Horcicka z Rakouska prý přes své velmi česky znějící jméno nemá žádné české předky. Zatím na své posluchače nasadil známý způsob odstraňování psychických zábran - vyprávějte mi o sobě, poznáme se navzájem a můžeme začít na sobě pracovat.

Práci klubu trochu zkomplikovala skutečnost, že mnozí z přihlášených do Hronova nepřišli. Proto máte-li zájem o solidní znalosti němčiny, můžete se ještě přihlásit.

(Les)

Únava nebo národní vlastnost?

Stalo se tak trochu věci společenského bontonu, čas od času si připomenout, jak jsem trpěl. Někdo v posledních dvaceti, někdo čtyřiceti letech, někdo třeba až vloni na Hronově. Obludnost totalitní diktatury byla už několikrát vzpomenuť v oficiálních uvitacích projevech. Lze zatím po třech dnech festivalu těžko srovnávat, ale mám pocit, že já budu trpět až letos. Nejdu zřejmě s dobou. Vždyť letos už o nic nejde. A v tom je možná jádro pudla. Amatérští divadelníci se sešli na svém svátku, současně i porota se zrušila, ideologický dozor rovněž. Vládne u-

volněná atmosféra a letní pohoda. A v této vstřícné atmosféře jsem si nostalgicky uvědomila, že loňský Hronov byl, ač to jeho podtitul vylučuje, profesionální. Profesionální v tom, že každý věděl, že nesmí udělat je-

co bylo vloni

dinou chybu, maximálně se snažil a pracoval s obrovským nasazením. Je také pravda, že Hronov byl lákavý pro mnohé profesionály divadla i tisku, a ti sem zřejmě punc profesionality vnesli. Loňský Hronov byl

vyvrcholením nejen jedné etapy amatérského, ale českého divadla vůbec. Byl takový, jací jsme byli my. Nervózní, nespokojení, často hektický, bojácný o to zase jindy odvážnější a hlavně pracovní a pracovitý. Noviny věnovali festivalu velkou pozornost, neboť si ji zasloužili. Letos to zatím vypadá, jako by šlo o interní hronovskou záležitost. Ale jsme teprve na začátku, třeba se vše vyvine a rozjede úplně jinak. Ale v každém případě bude i letošní Hronov opět odrážet nás. Zatím je váhavý, zmatený, ospalý a líný.

-el-

recenze představení

HODINA MEZI PSEM A VLKEM

Bolo by ideálne uviesť túto inscenáciu pred dvoma-troma rokmi, keď takzvaná protestná dráma, tá inštajná alebo naoko „cudzokrajná“, odhaľovala pred nami nevidané priestory sebarealizácie ducha doby, keď ho takpovediac umelecky zhmotňovala. Len si predstavte: Francois Villon ako burič, ako rebelantský básnik, ktorý presne vie, čo má vysloviť rovesníkovi a aj nám, ak sme múdri, na metafory a originálne prafarázovanie villonovských básní bohatú drámu Daniela Fischerovej pochopili spolu s autorkou doslova „zosúčasnene“. A mohlo by to byť aj v tej terajšej inscenácii nie nenápaditého a divadelne silne citiaceho režiséra Vlastimila Ondráčka, s tou istou Andelovou hudbou, a napokon aj v scéne Jiřího Hniličku, v ktorej sa včerajšie predstavenie hralo a ktorá nám trochu pripomínala dosť chladné a u nás také časté profesionalizované diela mnohých našich krajských či iných štacionárnych divadiel.

To všetko mohlo byť, keby... keby na dnešok nebola táto nie bezdúchová javisková práca dosť akademickým odliatkom liet minulých, možno práve tých, keď Fischerovej hra vznikla. Ved už dávno predtým a aj neskôr videl Hronov napríklad jiráskovských či tylovských Husov, inde sme videli Hochhutovho Námeštníka, ešte inde gorinovské a iné hry-disputy, ktorými sme nahrádzali možnosť otvorenie obrazu doby a ktoré neraz vyvolávali búrkny potlesk na otvorenom javisku.

Nič také sa neudialo včera. Autor-kine levity padali zo scény do síce vnímavého, ale intaktného javiskového priestoru ako do čiernej jamy, Richterova, Huberovej, Hniličkova, Fimanova a ďalšie kreácie, vybudované s vkusom a hereckým šarmom, z chvilky na chvíľu vyzývali diváka k dialógu, no ten jednoducho nepriechádzal.

Nebolo o čom viesť dialóg medzi iným aj preto, že postava Francoisa Villona, ten ústredný part a horúce železko v ohni, neposkytovala možnosť zžiť sa s ňou, prevziať jej bio-a psychorytmus, vlastne - zamilovať sa do nej. A nie nedajbože pre nepôsobivú hercovu interpretáciu, ale preto, že dráma je napísaná najmä ako filigránska citácia historických a autorkiných práv o Villonovi, ale chýbajú jej tie najelementárnejšie ľudské dimenzie, to kúzo privátu, obklopeného v dobrej dráme neutechajúcou kaskádou osobných človečenských príhod a až potom aj múdrych, ale prvémi všeobecných sporov postavy s jej dramatickými partnermi.

Buďme však spravodliví: aj to, čo

autorka do hry dala, dokázalo zaujať (alebo aspoň sústrediť na seba pozornosť) natoľko, že obecenstvo s uznaním tleskalo v závere súboru aj here. Netleskalo sa iba absentujúcej ľudskej rozporuplnosti, absentujúcemu vždy dost bezočivému Villonovmu sarkazmu. Ako aj, keď aj jedna z najznámejších sebaronizujúcich básnikových metafor, jeho slávny Epitaf („Som Francúz, ale naostatku aj to je chyba pri poznatku, že zavesia na žinku krátku krk tvoj, by vzliel tarchu zadku“) vyšiel v inscenácii ako mentujúca univerzalizácia, a nie ako soľ, ako korenie osobnosti Básnika.

ANTON KRET

Drama s radou typických znakov českého divadla 70. - 80. let: obzvlášť ťažká práca s priestorom a časom, strihy medzi minulosťou a prítomnosťou, nepravdivá kompozícia...

Karlovarský soubor je predvádí s veškerým umem svého hereckého potenciálu, ve vkusné výpravě... A přece zůstává povytce jen slovo: říká se myšlenky, vyměňují věty. Temporytmus funguje na 101 % a přeci je představení jaksi dlouhé. Na scéně je pořad rušno i ryčno (snad až přílišné) a přeci se zdá představení monotónní. Chybí režijní akcent na téma, chybí téma prolutné do režijního vyjádření.

Proč nás nechává inscenace při veškerém nasazení i nepopíratelném talentu karlovarských herců chladnými? Asi i proto, že tu není žádné napětí mezi slovem a jevištní akcí - to je jen tou nejochávanější realizací slova, otiskem života.

A na místě neposledním, chybí i autentická přítomnost těch jedinečných konkrétních lidí, kteří inscenaci vytvářejí. Nabízí se pak otázka, zda tento typ divadla, pokoušející se napodobit inscenace profesionálních kamených divadel, je pro amatéry tou nejvhodnější cestou.

LUDEK RICHTER

VODNÍ SLÍPKA

Nie, to nie je klasifikácia inscenácie Divadla AHA z Lysej nad Labem, ktoré uviedlo Witkiewiczovu hru Vodní slípka. Je to iba hrdinov povzdych a zároveň aj akýsi kľúč k pochopeniu metafyzického pôdorysu príbehu. Lebo autori, ako sme predtali aj v improvizovanom bulletinu k predstaveniu, nejde ani tak o logiku a všestrannú „postupnosť“ deja, ako skôr o zachytenie obrazu vrstvenosti ľudskej fantázie a ľudského sna, ktorý nemá nikdy začiatok ani koniec, nemá chronológiu, ale má svoju logiku, farbu a mnohofarbnosť sna. A má aj naturalistickú životnej skúsenosti. Práve pre ňu, pre túto neľútostnú trpkosť nezaodetých pravdy, uchýlilo sa poľské dramatické umenie nášho storočia (a tiahne sa to nazvoj od romantického až po Kantoraovu drámu) k dráždivéj, u nás dlhé roky obchádzanej obraznosti, pritom-

nosť ktorej nám akosi umožňuje vidieť veci a javy v ich najdráždivejšej podobe.

Tak sa mi vidí, že práve túto odvrátenú stranu našej existencie prečítal a spolu s dobre pripraveným súborom uskutočnil režisér M. Pokorný, ktorý siahol po texte a ozbrojil sa výkladom pochádzajúcim jednak z arzenálu výnimočnosti, ale podložných potrebou dňa. Je to slovo na čas. Slovo do vzduchoprázdna, slovo na miesto, kde predtým nebolo u nás nič. Azda aj preto sme v tejto sugestívnej inscenácii pocítili miestami spomínanú dráždivosť, miestami aj zdanlivú lascivnosť, ale najmä sme našli v diele úprimné úsilie o nezvyčajnú javiskovú výpoveď o našej ľudskej nahote.

Blahoželáme Divadlu AHA a želáme mu, aby neustal a neskôr aj našiel cestu k čistote a umeleckej kryštalickejši Witkiewiczovho drsného, ale pravdivého dramatismu.

ANTON KRET

Jedním z cílů letošních dvojrecenzí je přinášet názory různorodé - neboť lidé jsou různí. Po letech, kdy se diváci, ve snaze probádat se k nejskrýtejšími významům, zapotili snad víc, než herci na jevišti, bude mi, doufejme, odpuštěno, když vyslovím své provokující pochyby. Snad mě k té odvaze opravňuje už odvaha inscenátorů.

Viděli jsme surrealistické grotesku Vodní slípka. Do štítu si vpisuje právo „svobodné deformace života nebo světa fantazie. Dobrá Ale chtě nechtě je odrazem vnímání světa inscenátorů. A tak si kladu otázku: opravdu v městečku Lysá nad Labem v takla mladých lidech hárá taková hysterie myšlení a jednání; opravdu je tohle trápi, nebo si to jen vsugerovali a teď pěstují, snad pro zajímavost? Pravda, pravda - surrealismus... Ale ten byl plodem zcela konkrétní umělecké i společenské situace - jsme v ní i my nebo si to jen namalujeme?

Ale nesmím vlastně zapomínat, že tohle divadlo společně s Witkiewiczem „odmítá přímý vztah umění ke skutečnosti“. Ale má divadlo vztah ke skutečnosti nebo ne, má vztah k divákovu vnímání. A to je taky skutečnost - ba někteří teoretici tvrdí, že režie je vlastně režii divákovu vnímání, tedy tou skutečností nejhlavnější. Tady se však s mým vnímáním manipuluje zcela libovolně, autory příliš nezajímá, nepočítají se mnou.

Je-li nesrozumitelnost, naschvál a takřka chorobná deformace člověka cílem, je to báječné divadlo. A všichni na něj koukáme a nutíme se vyčíst z něj nějaké významy, dešifrovat to, co nám autoři naschvál či mimoděk zašifrovali. Jsme toho povinni? Kde končí hranice naší očekávané a žádoucí divácké aktivity a kde začíná hranice naschvál a manipulování s námi? A nehrajeme si jen všichni na něco? Nenauchili jsme se být hledači zlata i tam, kde není? Nestali jsme se snoby, předstihujícími se v „porozumění“ i tam, kde protř-

pěli představení jen s největším sebezapřením?

Když jsem se optal svého známého, jenž většinu představení viditelně prospal, čemu že tak vehementně tleská, řekl mi zcela vážně: Ale to, co jsem viděl, se mi líbilo.

LUDEK RICHTER

BLBINA, POHÁDKA O ZEMIČCE ZVONIČCE

Sympatické zlivské děti nám zahrály hned dvě inscenace. Blbina je takřka táboráková recese, která si však klade i vyšší cíl. Ta zdánlivá maličkost má však několik háčků.

Ten prvý se jmenuje podmínky dobré parodie - neboť inscenace je založena především na parodii špatného dětského divadla. Jenže parodovat tak, aby věc neklouzala po povrchu komediálního humoru, vyžaduje znát parodované do hloubky a být pak schopný předat poznání z patřičného nahladu. Na tom je závislá hloubka toho, co se o parodovaném řekne. A při vši účtě k vybavě zlivských dětí, zdá se mi, že prvého ani druhého zatím nemohou mít a nemají dostatek.

Věk druhá se týká protikladu oné parodie. Tvůrci si nastolili úkol o parodii přetěžky: ukázat to pravé ořechové dětské divadlo. A ještě k tomu se pak vrhají do něčoho, v čem jejich nejsilnější stránka není: do jakéhosi lehkého hysterizujícího tance pod zátiší jiných pohybových kreací.

Věk třetí je tvar - stavba. Zcela chybí. Dlouho se věc tváří jako anekdota jen varírující různé stránky špatného divadla; nic se nevyvíjí, neroste. Na anekdotu až moc dlouhou. Od samého začátku je dán i vztah vedoucího a souboru; neroste, nevyvíjí se, je jednou provždy plakátově dán. Takto může inscenace trvat deset, stejně jako patnáct minut. Chybí v kompozici jasně budované téma, z něj vyplývající zápletky a s ní očekávaní jejího vyřešení, zajišťující tah. Smysl pro humor i autentická přirozenost dětí nás dokáží podržet, ale ne přinesť skutečný zážitek.

To, co Blbina jen přislíbila, Zvoníčka přinesla naplno. Citlivě vedené, dobře připravené děti vybavené vnitřně a schopné i výrazného plastického gesta i slova sdělují v radostné hře téma vzájemnosti lidí a marnosti úkladů zlomyslného čerta. Za to jsme ochotni jim odpustit i vzhledem k hlavní zápletce s mostem trochu přebujelou expozici čertova poštivání a jiné maličkosti. A i když odečteme své sentimentální opouzení z maličkých dětí, musíme uznat, že umění.

LUDEK RICHTER

(dokončení ze str. 1)

vzpomínky, protože to bylo jedno z mála představení, která jsem v těch letech mohl vidět na jevišti. To, že jsem to sepsal já nevěděli tenkrát ani v Brně, jen Zdeněk Pospíšil a naše manželky, nikdo jiný. Protože jen tak se to podařilo utajit. Bylo to riskantní, někoho krýt, kdo nesměl publikovat, to mohl být malér...

● Co si myslíte o vývoji divadla (profesionálního i amatérského) jako dramatik a jako ministr?

Jako dramatik vidím velké sblížení mezi amatérským a profesionálním divadlem. Malý příklad - moje čtrnáctiletá dcera chodí do LŠU a tam je samozřejmostí, že si pod vedením kantorky píší scénáře sami. Nebaví je hrát hry předem napsané, které se herec musí naučit. Způsob ustavený ve studiových di-

NĚKOLIK VĚT O AMATÉRSKÉM DIVADLE S MINISTREM A DRAMATIKEM

vadlech prostoupil, nechci říci celé amatérské divadlo, ale jeho velkou část. To nemusí být dobré ani špatné, ale znamená to, že se divadlo vzájemně prostupuje, nejsou tu žádné antagonismy. Divadlo je živější, nepoždjuje se. Je jedno, zda bude hrát profesionál nebo ochotník. Je to jedno divadlo. Musíme přestat se škatulkovat - živé umění se škatulkovat nedá. A co se týká budoucnosti - viděl jsem právě soubor z Úpice a říkal jsem jim, že takto zapálený soubor, který s takovou chutí hraje, nebude mít problémy. I kdyby bylo sebehůř a bylo se-

běhlouběji do kapsy. To jsou lidé, kteří divadlo potřebují. A najdou si je a budou ho dělat i kdyby na sůl nebylo. Ale já si myslím, i jako ministr, že na sůl přece jenom bude.

● Nevidíte tedy budoucnost amatérského divadla černě, jak se o tom dnes často mluví?

Vždycky bude třeba té radosti, kterou prožívá každý divadelník, když z kouší! Na úpickém souboru bylo vidět, jak drží pohromadě, jaká je to dobrá parta. Takováhle radost při společné práci, ta se nikdy nestane ničím přebytným, pro ni si lidé půjdou a budou udr-

žovat soubory nebo je zase zakládat. Já jsem poznal na sobě i na svých přátelích radost, která pochází z toho, že píšete, i bez naděje, že to někdo uvede. Možná soudím jinak podle sebe, ale když jsem já tu radost měl a neopustila mě za těch dvacet let, tak neopustí ani ty soubory, které jsou zapálené a zažrané, jak se říká „ulité“ divadlem. Není taková síla, aby lidi donutila tento pocit vzdát. No, a kdo holt má ten pocit v sobě slabší, kdo se nechá ukřičet, tak je to sice škoda, ale zase ne tak velká. Silné se vždycky udrží. Myslím tím, to duchovně silné, tady nemusíme mluvit o penězích, či síle fyzické.

Děkuji za rozhovor.

ALEXANDR GREGAR

Gamma nabízí

Nově vzniklé nakladatelství GAMMA (původně GEMA) v Praze 5, Kovářova 1615 je tu pro vás. Bude se věnovat odborné literatuře z oblasti divadla a dramatické výchovy. Nabídka prvních osmi titulů můžete spolu s objednávkou získat v informačním středisku JH. Publikace, které vás zaujmou můžete objednat ihned, necháte-li svou objednávku v připravené schránce v informačním středisku. Objednatelům nakladatelství bude posílat i další nabídky. (Str.)

Fond amatérského divadla

Amatérská divadelní asociace se rozhodla založit svépomocný Fond amatérského divadla a přispět do něho základním vkladem ve výši pět tisíc korun. Fond je určen k podpoře am. divadla v České republice. Podle výše finančních prostředků, které na něm budou shromážděny, bude sloužit podpoře souborů, které se ocitly bez zřizovatele a střechy nad hlavou, k dotování divadelních přehlídek, k dotování vydavatelské činnosti pro am. divadlo, k dotování vzdělávání a poskytování jednorázových příspěvků a půjček souborům k přípravě inscenací a k dotování stále amatérské scény, pokud vznikne.

Do fondu bude ADA pravidelně přispívat z výnosů všech akcí, které bude pořádát, zorganizuje ve prospěch fondu loterii, požádá o dotaci stát a kulturní instituce a další sponzory a vyzve k přispívání veřejnosti.

Zároveň ADA vyzývá další zájmové organizace působící v oblasti am. divadla, aby se k fondu připojily. Všechny zájmové organizace se budou samozřejmě podílet na jeho správě. Ale i když se k fondu nikdo nepřipojí, a zůstane jen fondem ADA, bude sloužit všem souborům v České republice bez rozdílu členství nebo nečlenství v ADA. (Les)

TAK TOMU VŽDY BOLO A JE

Večerní Hronov má svoje čaro. Je to viac ako paleta presiaklá históriou a prítomnosťou mesta, pocitmi i pamätou. Znovu som si to uvedomil včera, keď diváci odchádzali z predstavenia zo Slávie.

Pani, ktorá kráčala odchádzajúcim divákom oproti, nie mladá, vraví svojej rovesníčke: „Pozri, tam, to je ten režisér, ktorý našťudoval to zaujímavé predstavenie predvlni...“

Ráno, v nárožnej reštaurácii na námestí pri raňajkách, začínajúci sedemdesiatnik, vraví svojmu spolustolovníkovi: „Mám divadlo rád, ale to včera nebolo, nič moc.“

Nedelňajšie vytrvalé slnko nemohlo - akože inak - brániť deťom a stovkám stretnutí a rozhovorov, ktoré práve tu majú svoju osobitosť: prevládajúce mäkké tóny bez nostalgie, ale aj dnes uznávanú verejnosť. Otvorene vyslovujeme názor aj na noc tých, ktorým ona vlastne ani nedelí dni spánkom. A nechávajú o tom neklamnú svedčnosť.

Po celý deň - tak tomu vždy na tomto festivale bolo a je - ožívajú krásne chvíle síce uplynulých, ale vždy prítomných zážitkov z minulých stretnutí. A takými sa stanú prežívané dni. (uš)

zítřejší program

- 9.00 Diskusní klub SČDO
- 9.00 Diskusní kluby pro začátečníky
- 10.00 PONREPO (divadlo Za branou)
- 10.30 - 12.30 Veselá brigáda na přístavbě JD
- 11.00 Tisková beseda
- 13.30 Vernisáž busty Karla Čapka
- 15.00 Beseda se zahraničními hosty
- 16.00 Herkules a Augiášův chlév - DS Košice
- 18.30 Vitání souborů:
- DS Trnava Kopánka
- Pardón Olomouc
- 19.30 Herkules a Augiášův chlév - DS Košice
- 19.30 Zlý duch - DS Ján Palárika Čadca
- 20.30 Z mých pamětí
- 22.00 Filmový večer - putovní kino

- třída ZŠ
- třída ZŠ
- sokolovna
- přístavba JD
- klub JD
- foyer JD
- MěstNV
- Slávie
- schody JD
- MěstNV
- Slávie
- JD
- rodný domek MAJ
- koupaliště

Kde jste byli DIVÁCI?

Je velmi málo lidí, kteří svým vystupováním dokáží přenést své nadšení na ostatní. I když prof. Jan Milič Lochman během své přednášky v rámci pásma „Hovory s TGM“ seděl na jevišti, vzdálen od prodláhlých řad posluchačů, jeho zaujetí je muselo strhnout. Prof. Lochman, absolvent náchodského gymnázia byl v r. 1968 povolán do Basileje, kde působil jako profesor systematické teologie. Od té doby přednášel na všech kontinentech v mnoha universitách a teprve nyní se mohl vrátit do své vlasti. Chystá cyklus přednášek v Praze, Brně i Bratislavě. Všichni, kdo neslyšeli jeho přednášku na téma mravnosti a humanity v Masarykově politice, přišli o mnoho inspirativních podnětů.

von

◆ Už jste ten vtíp slyšeli: „Hronovu je šedesát, právě jde do penze!“ No, je to trochu fousatý, trochu jízlivý, ale je na tom taky něco pravdy. Měl by se znovu narodit. Včera ráno v kavárně na terase JD to vřelo vášněmi - dát za pravdu názorům na pořádný federální „hronov“ nebo ustupovat „provincionalismu?“ Letošní koncepce nekoncepce ukáže, jak s hronovskou přehlídkou naložíme napřesrok.

◆ Od božího rána se schylovalo k pouť. Průvod jsem prošvihnul. Stejně vyšel o hodinu později. Odpoledne zachraňovala dechovka a mažoretky a pak se publikum okupující park dočkalo. Nevystoupily všechny

inzerované soubory, ale pokus o „parkové divadlo“ nakonec vyšel. Při přípravě JH se mluvilo i o pouličním divadle - toho se zatím nedostává.

Z deníčku do nočníčku

◆ Oba ministry kultury oproti minulým létům nesledovala kohorta funkcionářů, nikdo jim neustupoval z cesty, ani jim ji nikdo nerazil. Na terase si dali mezi a po představení „něco studeného“ a jen otázky novi-

Divadélko Slaný, které vzniklo v r. 1974 dnes uvede „Vytřetování případu podvodného revizora“ podle N. V. Gogola.

Chcete být aktivnější?

Pokud nechcete pouze pasivně přihlížet divadelním představením, můžete se aktivně zapojit do teoretického semináře profesora Císaře nazvaného možnosti herectví. Seminář vychází z materiálů Jiráskova Hronova, ale nejen z něho. Místo konání je třída v prvním patře základní školy na náměstí a začíná v 10 hodin.

Celý svět je divadlo

Tady v malých hronovských poměrech je přesnější říci, že část náměstí se dnes ve 22 hodin stane divadlem. A to díky Pezinskému rozprávkovému divadlu. (Nástupní stanice je před Jiráskovým divadlem.) Budeme mít nebyvalou možnost shlédnout Pronásledovanie a zavraždění Jeana Paula Marata hraného divadelnou skupinou Charrentonského ústavu pod vedením markíza de Sade alebo Praca možno zušľachtí aj opice. Toto neplánované predstavenie se uskuteční díky ochotě organizačního štábu JH, který zajistil potřebné rekvizity - např. místní hasiče - a také díky nadšení souboru, který přicestoval na vlastní náklady.

názory po představení

POHÁDKA O ZEMIČCE ZVONIČCE

- Bolo to veľmi milé a čo sa týka výkonu dievčatka - čertika, tak to bolo čosi skvelého.

VODNÍ SLIPKA

Partnerský dialóg počas predstavenia: - Rozumiš tomu? - Ne, a ty? - Aspoň jsem si zdřím...

Replika z predstavenia:

„Kdy už skončí to životní peklo?“ Tichý hlas z publika: „Veru, kedy to už skončí...“

nářů možná zvedaly hladinu cholesterolu v jejich krvi neb dotazy stále na jedno téma: co uděláte s místní kulturou, víte o problémech ochotnického divadla... Milan Uhde na to pravil něco ve smyslu uděláme, víme, ovšem přičiňte se a bude vám pomůžeme.

◆ Večer mi někdo strčil anketu ADA „Jak se líbí“. No tohle? Dotazníkem k hodnocení představení? A navíc za věcnou cenu? Soubory by si zasloužily jiný způsob kritiky. Tak. Je půlnoc, ve vinárně ADA se zpívá, pomalu se vzdalují z náměstí, hluk doznívá. Zatím se tolik nevěje.

ALEXANDR GREGAR